

แนวทางการประเมินผลโครงการวิจัย

ประกอบการเสนอของงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 ตามมติคณะรัฐมนตรี

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ได้เสนอแนะแนวทางการประเมินผลโครงการวิจัย สำหรับหน่วยงานภาครัฐ เพื่อให้แต่ละหน่วยงานใช้เป็นแนวทางประกอบการพิจารณาความเป็นไปได้ทาง วิชาการและงบประมาณ รวมทั้งการจัดเรียงลำดับความสำคัญของโครงการวิจัยที่เสนอของงบประมาณ ประจำปี ตามมติคณะรัฐมนตรี โดยเห็นสมควรกำหนดให้แต่ละหน่วยงานจัดตั้งคณะกรรมการ/คณะทำงาน เพื่อทำหน้าที่ประเมินผลโครงการวิจัยก่อนทำการวิจัย และจัดเรียงลำดับความสำคัญ (priority) แล้วส่งผลการประเมินผลพร้อมแบบแสดงแผนความต้องการภาพรวมงานวิจัยของหน่วยงานภาครัฐที่เสนอของ งบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 ตามมติคณะรัฐมนตรี (แบบ ว-6) ให้ วช. เพื่อดำเนินการต่อไป

แนวทางการประเมินผลโครงการวิจัย ประกอบด้วย

1. ความสอดคล้อง [10 คะแนน]

1.1. ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559)* มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) เพียงใด

1.2. นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2555-2559) มีความสอดคล้องกับนโยบายและ ยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2555-2559) เพียงใด ซึ่งประกอบด้วย 5 ยุทธศาสตร์ (ผนวก 2) ดังนี้

1.2.1 การสร้างศักยภาพและความสามารถในการพัฒนาทางสังคม

1.2.2 การสร้างศักยภาพและความสามารถในการพัฒนาทางเศรษฐกิจ

1.2.3 การสร้างศักยภาพและความสามารถในการพัฒนาทางวิชาการและทรัพยากรบุคคล

1.2.4 การเสริมสร้างและพัฒนาทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1.2.5 การบริหารจัดการความรู้ ผลงานวิจัย นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ ทรัพยากร และภูมิปัญญา ของประเทศ ผู้การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์และสาธารณะ ด้วยยุทธวิธีที่เหมาะสม

* รวบรวมละเอียดจากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

- 1.3 กลุ่มเรื่องที่ควรวิจัยเร่งด่วนตามนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2555-2559)**
ซึ่งประกอบด้วย 13 กลุ่มเรื่อง ดังนี้
- 1.3.1 การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง
  - 1.3.2 ความมั่นคงของรัฐและการเสริมสร้างธรรมาภิบาล
  - 1.3.3 การปฏิรูปการศึกษาและสร้างสรรค์การเรียนรู้
  - 1.3.4 การจัดการทรัพยากรน้ำ
  - 1.3.5 ภาวะโลกร้อนและพลังงานทางเลือก
  - 1.3.6 การเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรเพื่อการส่งออกและลดการนำเข้า
  - 1.3.7 การป้องกันโรคและการรักษาสุขภาพ
  - 1.3.8 การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาคุณค่าความหลากหลายทางชีวภาพ
  - 1.3.9 เทคโนโลยีใหม่และเทคโนโลยีที่สำคัญเพื่ออุตสาหกรรม
  - 1.3.10 การบริหารจัดการการท่องเที่ยว
  - 1.3.11 สังคมผู้สูงอายุ
  - 1.3.12 ระบบโลจิสติกส์
  - 1.3.13 การปฏิรูประบบวิจัย
- 1.4 นโยบายรัฐบาล** มีความสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลเพียงใด ซึ่งประกอบด้วย 2 ระยะ (ผนวก 3) ดังนี้
- 1.4.1 นโยบายเร่งด่วนที่จะเริ่มดำเนินการในปีแรก จำนวน 4 เรื่อง คือ
    - 1) การสร้างความเชื่อมั่นและกระตุ้นเศรษฐกิจในภาพรวมเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นแก่ภาคประชาชนและเอกชนในการลงทุนและการบริโภค
    - 2) การรักษาและเพิ่มรายได้ของประชาชน
    - 3) การลดภาระค่าครองชีพของประชาชน
    - 4) จัดตั้งคณะกรรมการรัฐมนตรีเศรษฐกิจ และคณะกรรมการร่วมภาครัฐและเอกชนเพื่อแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจ (กรอ.)
  - 1.4.2 นโยบายระยะการบริหารราชการ 3 ปี ของรัฐบาล จำนวน 7 นโยบาย คือ
    - 1) นโยบายความมั่นคงของรัฐ
    - 2) นโยบายสังคมและคุณภาพชีวิต
    - 3) นโยบายเศรษฐกิจ
    - 4) นโยบายที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
    - 5) นโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัย และนวัตกรรม
    - 6) นโยบายการต่างประเทศและเศรษฐกิจระหว่างประเทศ
    - 7) นโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

ให้ประเมินผลในภาพรวมว่า โครงการวิจัยที่มีความสอดคล้องกับหลายยุทธศาสตร์ และกลุ่มเรื่องเร่งด่วนตามนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2555-2559) ควรจะได้รับความสอดคล้องสูงกว่าโครงการวิจัยที่มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่น้อยกว่า ทั้งนี้ หน่วยงานภาครัฐอาจนำความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของหน่วยงานของตน (แผนปฏิบัติการ 4 ปี) มาร่วมพิจารณาประเมินผลโครงการวิจัยได้ โดยมีคะแนนรวมสูงสุดไม่เกิน 10 คะแนน

2. คุณค่าทางปัญญาของโครงการวิจัย [60 คะแนน]

2.1 ปัจจัยการวิจัย (input) [20 คะแนน]

- 2.1.1 หัวเรื่องของกรวิจัยน่าสนใจ เป็นประเด็นเร่งด่วน (hot issue) ที่มีความสำคัญและจำเป็นต้องทำวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาอย่างเร่งด่วนเพียงใด
- 2.1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัยมีความชัดเจนและเป็นรูปธรรมหรือไม่
- 2.1.3 โครงสร้างคณะผู้บริหาร โครงการวิจัย/ผู้ร่วมวิจัยมีความเหมาะสมและมีความพร้อมคือครอบคลุมทุกสาขาวิชาการหรือกลุ่มวิชาในเรื่องที่วิจัยเพียงใด
  - 1) แสดงให้เห็นถึงความพร้อมของคณะผู้วิจัยที่จะดำเนินงานวิจัยได้สำเร็จ
  - 2) มีวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการวิจัย และมีความเหมาะสมกับภาระหน้าที่ที่กำหนดไว้ในโครงการวิจัย
  - 3) เป็นที่ยอมรับในวงวิชาการด้านการวิจัย
  - 4) การอุทิศเวลาให้กับการทำการวิจัย ตลอดโครงการวิจัย
  - 5) มีจรรยาบรรณนักวิจัย (ผนวก 9) และความรับผิดชอบสูง (ไม่มีประวัติติดค้างการส่งรายงานการวิจัย/การเงิน)
- 2.1.4 สนับสนุนและเปิดโอกาสให้นักวิจัยรุ่นใหม่เข้ามามีส่วนร่วมในการทำการวิจัย เพื่อเป็นการสร้างนักวิจัยรุ่นใหม่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องหรือไม่
- 2.1.5 มีผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องและการตรวจเอกสารอ้างอิงอย่างสมบูรณ์เพียงใด
  - 1) แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับองค์ความรู้ ทฤษฎี สมมุติฐาน หรือกรอบแนวคิดเดิมที่เกี่ยวข้อง เพื่อแสดงความเกี่ยวเนื่องและความสัมพันธ์ของเรื่องที่ทำกรวิจัยกับผลการวิจัยอื่น ๆ ทั้งในและต่างประเทศ ให้เห็นว่าจะใช้สนับสนุนหรือเป็นแนวทางในการวิจัย
  - 2) มีการอ้างอิงผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องอย่างครบถ้วน ชัดเจน ถูกต้องตามระบบสากลนิยม
- 2.1.6 จัดทำแผนการดำเนินงานตลอดโครงการวิจัยได้ชัดเจนและเป็นรูปธรรมเพียงใด
  - 1) ระบุขั้นตอนและระยะเวลาทำการวิจัยของโครงการวิจัยโดยละเอียด และเหมาะสมกับเวลาและสถานที่
  - 2) แสดงความพร้อมในการทำการวิจัยที่จะนำไปสู่ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเพื่อประโยชน์ในการติดตามประเมินผล

- 2.1.7 มีความพร้อมด้านสถานที่และอุปกรณ์ในการทำวิจัยหรือไม่
- 1) เหมาะสมกับสภาพเงื่อนไขของสังคม และสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับโครงการวิจัย
  - 2) ระบุสถานที่ทำการวิจัย ทั้งในห้วงปฏิบัติการ เรือนทดลอง/ภาคสนามหรือสถานที่เก็บตัวอย่างให้ชัดเจน เหมาะสมกับงานวิจัย
  - 3) ความพร้อมของอุปกรณ์ที่จะใช้ทำการวิจัย มีความเหมาะสมและตรงกับงานวิจัย
- 2.1.8 งบประมาณที่ใช้ทำการวิจัยมีความเหมาะสมหรือไม่

2.2 กระบวนการวิจัย (process) [20 คะแนน]

- 2.2.1 ระบุกลยุทธ์การเชื่อมโยงขั้นตอนการวิจัยอย่างสมบูรณ์ ถูกต้อง ชัดเจน และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัยเพียงใด
- 2.2.2 แสดงแผนการถ่ายทอดเทคโนโลยี หรือผลการวิจัยสู่กลุ่มเป้าหมาย หรือส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาขึ้นไปหรือเป็นการบริหารงานในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยระบุกลุ่มเป้าหมายวิธีการถ่ายทอด ระยะเวลา สถานที่ ฯลฯ ให้ชัดเจน และมีการเสนอของบประมาณในส่วนนี้ด้วยหรือไม่

2.3 ผลผลิตการวิจัย (output) [20 คะแนน]

- 2.3.1 งานวิจัยที่จะก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ เช่น ด้านเกษตรกรรม อุตสาหกรรม การท่องเที่ยวและการพาณิชย์ และการสร้างคุณค่าเพิ่มทางสังคมและวัฒนธรรม เช่น การสร้างปัญญาให้ประชาชนในประเทศฉลาดขึ้น มีคุณธรรม จริยธรรม ศีลธรรม ฯลฯ ในแต่ละขั้นตอนของการวิจัยและพัฒนาอย่างเป็นระบบและครบวงจรตามรูปแบบห่วงโซ่มูลค่า (value chain) ด้วยเพียงใด
- 2.3.2 แสดงผลสำเร็จที่คาดว่าจะได้รับเมื่อสิ้นสุดการวิจัยได้ชัดเจนเพียงใด
- 2.3.3 ระบุกลุ่มเป้าหมายที่จะได้รับประโยชน์ และผลกระทบจากผลงานวิจัยที่คาดว่าจะเกิดขึ้น รวมทั้งสนองตอบยุทธศาสตร์อะไรในยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2555-2559) และนโยบายรัฐบาล ทั้งนี้อาจรวมถึงยุทธศาสตร์ของหน่วยงาน (แผนปฏิบัติราชการ 4 ปี) ด้วยเพียงใด
- 2.3.4 แสดงจำนวนนักวิจัยรุ่นใหม่ที่เกิดจากการดำเนินงานวิจัยนี้หรือไม่

3. ผลกระทบของโครงการวิจัย (impact) [30 คะแนน]

- 3.1 ผลลัพธ์ (outcome) ของงานวิจัยจะทำให้เกิดผลกระทบในด้านต่าง ๆ หรือไม่ตามยุทธศาสตร์ดังนี้
- 3.1.1 ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559)

3.1.2 นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2555-2559)

- 1) การสร้างศักยภาพและความสามารถในการพัฒนาทางสังคม
- 2) การสร้างศักยภาพและความสามารถในการพัฒนาทางเศรษฐกิจ
- 3) การสร้างศักยภาพและความสามารถในการพัฒนาทางวิชาการและทรัพยากรบุคคล
- 4) การเสริมสร้างและพัฒนาทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 5) การบริหารจัดการความรู้ ผลงานวิจัย นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ ทรัพยากร และภูมิปัญญาของประเทศสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์และสาธารณะ ด้วยยุทธวิธีที่เหมาะสม

3.1.3 นโยบายรัฐบาล

- 1) นโยบายเร่งด่วนที่จะเริ่มดำเนินการในปีแรก จำนวน 4 เรื่อง คือ
  - 1.1) การสร้างความเชื่อมั่นและกระตุ้นเศรษฐกิจในภาพรวมเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นแก่ภาคประชาชนและเอกชนในการลงทุนและการบริโภค
  - 1.2) การรักษาและเพิ่มรายได้ของประชาชน
  - 1.3) การลดภาระค่าครองชีพของประชาชน
  - 1.4) จัดตั้งคณะกรรมการรัฐมนตรีเศรษฐกิจ และคณะกรรมการร่วมภาครัฐและเอกชนเพื่อแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจ (กรอ.)
- 2) นโยบายระยะการบริหารราชการ 3 ปี ของรัฐบาล จำนวน 7 นโยบาย คือ
  - 2.1) นโยบายความมั่นคงของรัฐ
  - 2.2) นโยบายสังคมและคุณภาพชีวิต
  - 2.3) นโยบายเศรษฐกิจ
  - 2.4) นโยบายที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
  - 2.5) นโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัย และนวัตกรรม
  - 2.6) นโยบายการต่างประเทศและเศรษฐกิจระหว่างประเทศ
  - 2.7) นโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

- หมายเหตุ :
1. แนวทางการประเมินผลโครงการวิจัยที่ วช. เสนอแนะดังกล่าว หน่วยงานภาครัฐสามารถใช้เป็นแนวทางในการประเมินผลโครงการวิจัย โดยสามารถปรับปรุงได้ตามความเหมาะสมกับหน่วยงาน
  2. ผลรวมของคะแนนทั้งหมดเท่ากับ 100 คะแนน